

Bibliai hermeneutika szeminárium: Újszövetségi hermeneutika

Mártonffy Marcell

docens, Andrásy Egyetem

2017/18 tavaszi félév

Kedd 14:00-15:30, F/233

BBV-BIB-212, - VAL11-151, BBV-205, BMA-VALD-404, BMVD-205

A szemináriumon a szinoptikus evangéliumokra összpontosítva elsősorban a következő kérdésekre keresünk választ: létezik-e önálló bibliai hermeneutika (sajátosan biblikus nézőpontú értelmező eljárás)? Mit jelent az a teológiai kijelentés, hogy a Biblia Isten szava? Hogyan viszonyulnak a Szentírás teológiai olvasatai a megértés általános elméletéhez, amelynek 20. századi csúcspontja kétségkívül Gadamer *Igazság és módszer* című alapvetése? Melyek az Újszövetség értelmezéstörténetének főbb szakaszai (különös tekintettel Jézus példabeszédeinek megközelítéseire)? Hogyan szólnak meg újszövetségi szövegek a történeti-filológiai kutatás, az irodalomtudomány és különböző társadalomtudományok kontextusában? Milyen párbeszédlehetőségeket rejt az evangéliumok, közelebbről pedig a Jézustól származó vagy tőle származtatott szövegek konfrontációja a kultúratudomány néhány alapfogalmával (pl. hagyomány, emlékezet, identitás)?

A szemináriumi beszélgetések során a résztvevők megismerkedhetnek az Újszövetség értelmezésének főbb problémáival, s a történeti áttekintésen túl a rendszerező igényű kérdésfelvetésre is ösztönzést kaphatnak.

Tematika

1. Bevezetés: a feladatok megbeszélése; *hermeneutica sacra* és *hermeneutica profana*
2. Az Írás tekintélye és a megértés előzetessége – Bultmann és Barth
3. Allegória és tipológia
4. Jézus és a judaizmus
5. Jézus és az evangéliumok
6. Jézus és a teológiai hagyományok (rövid áttekintés)
7. Az újszövetségi példázatok értelmezése I.
8. Az újszövetségi példázatok értelmezése II.
9. Paul Ricoeur bibliai hermeneutikája
10. Szövegmagyarázat, poétika, teológia
11. Posztstrukturalista megközelítések – Biblia és dekonstrukció
12. A Szentírás szépirodalmi és kulturális kontextusai
- (13. Összegzés)

Ajánlott irodalom:

Barton, John (Ed.): *The Cambridge Companion to Biblical Interpretation*. Cambridge: Cambridge UP 1998.

Bultmann, Rudolf: *A hermeneutika problémája*. In Csikós Ella – Lakatos László (szerk.): *Filozófiai hermeneutika*. Budapest: FTIK 1990, 91–114.

Bultmann, Rudolf: Hit és megértés. Budapest: L'Harmattan 2007.

Ebeling, Gerhard: Isten és szó. Budapest: HKK 1995.

Frye, Northrop: Kettős tükör. Budapest: Európa 1996.

Gadamer, Hans-Georg: Igazság és módszer. Budapest: Osiris 2003.

Johann Baptist Metz: Memoria passionis. Budapest: Vigilia 2008.

Lohfink, Gerhard: A Názáreti Jézus. Pannonhalma: Bencés Kiadó 2017.

Marguerat, Daniel: Jézus, az ismeretlen ismerős. A történeti Jézus nyomában. *Mérleg* 46 (2010) 1–2, 18-41.

Nault, François: A történelmi Jézusa és napjaink teológiája. *Mérleg* 44 (2008) 3, 293-316.

Neill, Stephen – Wright, Tom: The Interpretation of the New Testament. 1961–1986. Oxford – N. Y.: Oxford UP 1988.

Ricoeur, Paul: Bibliai hermeneutika. Budapest: HKK 1995.

Ricoeur, Paul – Lacocque, André: Bibliai gondolkodás. Budapest: Európa 2003.

Tótkés István: Új hermeneutika. Budapest: HKK 1999.

Vermes Géza: A zsidó Jézus. Budapest: Osiris 1995.

A címek tájékoztató jellegűek, az elolvasandó szövegeket, ill. szövegrészeket a szemináriumi foglalkozások során jelöljük ki.